

ŠKRJAT

Zabavno-zbadljiv in šaljiv list.

Št. 7.

V Ljubljani, 10. aprila 1883.

Tečaj I.

V aprila poslan

bil je letos marsikdo. Časniki, ki so poročali o groznem požaru gledališča v Mantovi, doznali so stoprav v prvi dan aprila, da so bili speljani na led. In dopisnik, ki je iz Berolina brzovjavil v razne italijanske časnike, da so na berolinskej zvezdarni zapazili novo repatico, ki v svojem ognjenem repu kaže vse tri krasne narodne boje italijanske, izval je pošteno število rado-vednežev pod milo nebo, ki so hrepeneč pričakovali trenutka, da na ponočnem obnebj zablesti divna italijanska trobojnica. A v aprila prvi dan razpršil je tudi tem fantantom drugi telegram:

„Bismarck slabe volje

Repatice ne pusti na polje“

vse preživahne sanje in videli so, da so poslani v april.

Pri nas šla je „Ljudska stranka“ prva in najbolj ognjevito v april, in prav resnobno povpraševala je, kje se dobi politično tiče mleko in polževa kri. A zaman bilo je povpraševanje, zaman vse slabih sil natezanje, take tvarine ni, za take ljudi; na cedilu so vsi ostali, naj se pišejo Šturm ali Regali. „A propos“ v april šel je tudi naš Joža, kateremu sicer debela je koža, zanj glasoval ni nobeden, akoravno je na odru bil — jeden, a še ta menda zaradi „parole d' honneur“, — „Mein Joža, was willst du noch mehr?“

Zaradi tega nastal je velik šunder v Izraelu, oziroma v „ljudske stranke“ izvoljenem kardelu, titulirajo se že per „šema“, ker „ljudska stranka“ nobene stranke nema, ker nihče neče njihovih kandidatov, kukavičnih socijev-demokratov. Samo za blatnovaškega Korla so še „discutabel“, — a tudi zanj le v pomnožitev zloglasne „Thierfabel“.

Kdo tedaj bo bolha, kdo stenica, trot, — to virtuožno uganil bo stari „Don Quixote“.

Za „ljudsko stranko“

Poslani so v april

Nekateri penzjonisti

Wir wissen nicht, wie viel.

Da dvajset jih ne bode

To rekli so nam vsi, —

Kdor davk plačuje v Gradci

Kann wählen doch nicht hie!

Umirovljeni so bili,

Was einem leicht passirt,

Sedaj so kot volilci,

Noch einmal pensionirt.

Da penzjonirani so kot volilci in kar je najhuje „ohne blauen Bogen“, zato so pa „blau vor Aerger“.

Kaj pa naj rečemo o gosp. Subablodniku, ali je on tudi poslan v april? Da, da, pri njem je vse življenje neprestani prvi april in odkar dobiva za svoj nemškutarjoči listič informacije, inspiracije in druge — cije iz znanega ostroga v Blatnej ulici, maščeval bi se rad nad človeštvom in svoje čitatelje zvodil v april, kar se mu je pa do sedaj posrečilo le pri nekaterih bolj navadnih kalinih.

Prijatelj slovenske žurnalistike, dr. Jacques na Dunaji šel je tudi v april in pomagati mu ne more niti Franz Müller v Ljubljani, ki ima sicer za vsacega hlapca in za vsako deklo jako usmiljeno in občutljivo roko in srce, niti dr. Pfeffererja solcicator, ki bi bil v to najbolj poklican, kajti, da je dr. Jacques „im Pfeffer“, to je vsaj nedvojbeno.

V april šli so konečno vsi zastopi in vsa društva, ki so sklenila in odposlala svoje mnogobesedne a malopovedne izjave proti šolskej noveli. Mej temi je tudi konstitucionalno društvo v Ljubljani, pri katerem je prvi april tudi že permanenten.

Posnemanja vredno.

Kakor čujemo je „Ljudskemu glasu“ urednik g. Suhadolnik sen. v svoji brezkončni ljubezni do obrtnikov, ki mu mej drugim očitajo, da za obrtniškega lista urednika in pisatelja nema dokaza zmožnosti in se baje bolj razume na izterjevanje zaostalih obrtniških davkov — sklenil v svojej suhej starosti doprinesiti še to žrtev, ter ustopiti pri g. Škrjancu kot čevljarski vajenec. Gledé na dostojanstvo in starost učenca, dovolil je gosp. Škrjanec, da učenje traje le dve leti in da bode tudi znano mazanje s kneftro nekoliko rahleje. Svojega, v vseh čednostih jednakega sina namerava gosp. Suhadolnik sen. sam izuriti, da bode postal to, kar po vsem obeta.

Obrtniki jokajte! Tolike požrtvovalnosti za Vas še ni nikdar pokazal — bivši davkar!

V Kamniku.

Tine: Ti Tone, kaj pa tako pridno prebiraš?

Tone: „Kmetskega prijatelja“ ali „glasilo slovenskih Nemcev“.

Tine: Čudno, ti vender nisi kmet niti slovenski Nemeč!

Tone: In vender je dosti tacih, ki ga, kakor jaz, bero. N. pr. pri nas v Kamniku je že skoro polovica „purgarjev“, ki ga imajo.

Tine: Pomeni, da je mej njimi še dosti kmetov!

Pogovori

soseba Brezovičarja in Bizovičarja.

Brezovičar: No, sosed ali si bil pri shodu volilcev v čitalnici?

Bizovičar: Veš, rad bi vedel, zakaj je stopil gosp. Škrjanec pri glasovanju na oder, saj vender na odru ni nič govoril?

Brezovičar: To sem jaz že tudi ugibal in na zadnje sem na to prišel, da je menda prešteval stole.

Brezovičar: In našel je, da za ljudsko stranko nema noben stol niti nog, niti naslonila.

Bizovičar: Za gospoda Joža pa nobenega popravila!

* * *

Brezovičar: Ali si že čul, kako je rekel včeraj naš Jože?

Bizovičar: Ne prav nič ne, daj, povej!

Brezovičar: Srečavši narodnega kandidata, vstavil ga je rekoč: Kaj pa te agitacijske seje? Vse nepotrebno! Kar na rotovž pojdite, pa se usedite, pa bo!

Bizovičar: Če že vse tako dobro naprej ve, za kaj pa sam tako ne stori?

Brezovičar: To sem si jaz tudi že mislil. Zakaj li ne, kaj praviš?

Bizovičar: Zato, ker se je on že usedel, a mej dva stola.

Mej dvema nemškutarjema.

- A. Tschau! Grüß dich Gott!
 B. Servus! Kako se imaš?
 A. Na ravnost povedano, ves sem potlačen. Naša reč gre nazaj.
 B. Kaj ne da? Včeraj zavrgli so nas penzjoniste, da ne smemo voliti in danes ukrene konstituejnalno društvo, da se volitev v mestni zbor ne udeležimo. Sramotno!
 A. Nikakor ne! Ako ni vlada na našej strani, za nas zavzeta, potem smo tako „fuč“, potem smo črevelj brez podplata, luč brez olja, mlin brez vode, lev brez grive, osa brez žela, potem smo v občē — nič. Ich küß' die Hand!
 B. Da, da! Žalostna istina! Povsod „Concentrirung nach rückwärts“, prav kakor rak.
 A. Kaj pa še bo, ko bodo nove volitve za deželni zbor? Potem bomo propali v deželnem zboru, v deželnem odboru, in ostane nam samo še kazino in kranjska stavbena družba.
 B. In še ta je pri zadnji javni dražbi ostala na cedilu.
 Oba. Ojojjojjojjojjojjojjojjoj!

Ujeli smo sledeče pismo:

Preljubi Wurst!

V zadnjem številki „Ljudskega Glasu“ se silno mogočno šopiriš, kakor si se tudi pri ljudskem shodu v imenu (?) delavcev rekoč: da „nečejo in ne potrebujejo splošne volilne pravice“, mej tem, ko je še delegat iz Gradca korist taiste po polnem pripoznal.

Usojam si toraj, Ti za danes le to na uho povedati, da Te imam močno na sumu, da tako korajžo le zato kažeš, ker si za nihilista presmešna figura in ker, kakor znano, ne treba moške roke, da Tvoje hrabro srce pade mahoma v hlače. Pa brez zamere!

Možicelj.

Smešnice in izreki o Šmarni gori.

— Prišla je starikava baba na Šmarno goro na „božjo pot“. Po končanih cerkvenih obredih krenila je v krčmo ter je velela prinesiti merico vina. V donešeno vino pomakala je jako pridno beli kruh, tako, da kmalu več vina ni bilo. „Če je kruh popil polič vina, zakaj bi ga še jaz ne?“ si misli in ukaže še jeden poliček. Tudi tega spravila je pod streho. A vinski duhovi so jo naposled vender preobladali in ko je občutila vso pezo teh vinskih duhov vskliknila je v svojej resignaciji: „Oj preljuba, sveta Šmarna gora, poprej sem jaz okolu tebe hodila, zdaj pa ti okolu mene hodiš!“

— Nekatera baba ima tako dolg jezik, da bi ga trikrat okolu Šmarne gore ovil, pa še čez Savo most naredil.

— Ko bi bila Šmarna gora žganjec, Sava, ki pod njo teče, pa toplo mleko, bilo bi kmalu na Šmarni gori več romarjev, nego dreves.

Čiri-čari.

Konstitucionalno društvo — Schulgesetznovelle — Telebnikar — Schneiderelle — Ljudska stranka — Odlomljena planka — Marijina bratovščina za pogrebe — V aprilu marsikoga zebe — Ljudski glas — Kmetski prijatelj — Tukaj „škis“, tam pagatelj — Wurst — Durst — Dr. Jacques — Schabernack — 16., 17. in 18. april — Jeder nicht wählen will — Dr. Schrey plemeniti — V „škart“ priti — Nemškutarija — Loterija — „Deutsche Wacht“ — Wer nicht lacht? — „Marburger Zeitung“ — Wenig Bedeutung — Trippelallianz — Eiertanz — Ljudski shod — Saperlot —

Luteranci — sredstvo zoper — miši.

Posrečilo se je človeškej bistroumnosti, iznajti radikalno sredstvo zoper te nadležne goste in ta čudotvorna medicina so — luteranci. V nekem „leposlovnem“ listi čitamo namreč:

„Tiho je bilo . . . , da bi se bila čula miš, ko bi se bila upala iz svojega skrivališča v luteransko sobo . . .“

Slovenske gospodinje, ki vam nagajajo miši, naročite si torej — luterancev!

Wechselbeziehungen.

„Ljubljanski butelj“ našel je vzajemno razmerje mej „Laibacher Zeitung“ in „Slovenskim Narodom“, ker mu je to v glavo upilil dr. Jacques. A ljubi „butelj“ „Warum denn in die Ferne schweifen?“ spoznavaj samega sebe in našel bodeš celo, da je mej teboj in „Slov. Narodom“ tako intimna zveza, da je nihče zanikavati ne more. Nisi je še imel številke, v katerej bi ne bil „Naroda“ dva — tri — in tudi večkrat citiral, in ljudje, ki te dobro poznajo, prav resno trdijo, da bi bil že davno poginil za sušico, ko bi se ne pasel ob „Narodu“ in sploh ob slovenskih listih. Spodobilo bi se, da se skažeš toliko hvaležnega in to tudi javno priznaš, saj veš, da je nehvaležnost ostudna lastnost in skoro bi bilo škoda — da si ostuden!

Cvetje

iz najnovejše slovenske estetike,
priobčene v nekem „leposlovnem“ listu:

„ . . . Stražnik se je kremžil in zvijal, kakor da bi ga po črevih bodlo . . . “
 „ . . . prerahljali so mu hudiču zapisane kosti . . . “
 „ . . . mehki bi postali, kakor maslo v ponvi . . . “
 „ . . . Svoj suhi obraz je tako skremžil in široki nosnici tako raztegnil, kakor psiček, kadar mu pomoliš mesto klobase česnja pod nos . . . “
 „ . . . v koleno ga je dregal in v stegno ščipal . . . “
 „ bil je — jezno rit . . . “
 „ . . . udarilo ga je po glavi, kakor palica . . . “
 „ . . . mrzel pot mu je lezel po hrbtu . . . “
 „ . . . odgovoril je nekaj, kar ni bilo niti „bev“ ne „mev“ . . . “
 „ . . . Podrl ga je na tla, zlezal mu na — trebuh (sic!) . . . “
 „ . . . Pasjedlakec, jaz ti bom dal vetra, da ti bode po črevih (!) piskalo . . . “

Tvardovski v Ljubljani.

Naši severni bratje Poljaki imajo izredno krasno bajko o čarovniku Tvardovskem, kateremu se navadno daje priimek „der polnische Faust“. V marsikaterem oziru, zlasti gledé kipečega humora, divnotvorne fantazije in zares čisto slovan-sko-narodne poezije, bi se smel vsporediti s svetovno slavnim Faustom Goetheja. Tvardovski zapisal se je tudi hudiču, a ne v dobro kurjenej sobi, v varnem zavetju svojih štirih sten, temveč zvunaj v divjej pustinji, mej neba se tikajočimi stenami strmih skal. Ko je bila pogodba z zlodejem gotova in s krvjo podpisana, ter je znal, da ima peklenščeka le določeno število let za svojega slugo, mučil ga je z vso svojo sarmatsko iznajdljivostjo, bil je v tem oziru v resnici genijalen. Mej drugim velel je peklenščeku, da je moral kozolce preobračati v blagoslovljeno vodo. To je vsakokrat hudiču živce tako silno pretreslo, da je po štirinajst dni zaporedoma imel putiko in ni bil za nobeno rabo. Jedenkrat pa mu je zaukazal, da mora vso njegovo palačo v Krakovem pokriti s samim lanenim semenom in vsako seme mora biti pribito s sedmimi žreblji. Hudiček je tolkel in tolkel, a naloga bila je toli težavna, da je že drugi dan imel vse kremplje krvave.

Tega ubozega peklenščeka spomnili smo se pred par dnevi, čitajoč v znanem fakičoznem lističi, ki izhaja v nemškem Gradcu, a zastopa kranjsko-nemčursko interese, da je predrznost naših kandidatov za mestni zbor ljubljanski gorostasna, češ, kako bodo ti gospodje pogodili svojo nalogo. Ta skrb je sigurno nepotrebna in odvišno je, da nemčurje naša glava boli. Naj se ozrejo nazaj na svoje delovanje in takoj najdemo paralelo mej njimi in panom Tvardovskim. Niso sicer pribijali lanenega semena s sedmimi žreblji, a nakazali so za jeden sam in samcati račun za žreblje 190 goldinarjev, katera vsota bi zadostovala, da se s sedmimi žreblji utrdi vsak kamen, kar jih je na glavnem trgu in bi jih še toliko ostalo, da se pribije vsaka odtrgana planka, s katero bi se potem ponašali v kakej zelenej brošuri.

Tudi v blagoslovljeno vodo „mestnega posojila“ bi znal vsakdo kozolce preobračati, kajti lahko je delati dolgove, težko pa jih plačevati. Tudi ni treba posebnega genija, da se za častno diplomu potratiti 260 gold., za popivanje in popukanje trave po trgih in predmestnih ulicah pa par sto goldinarjev na leto itd. Naposled ni nikaka umetnost, biti mestni odbornik, a držati roke križem in niti v seje ne hoditi, ali pa kakor je storil gosp. Laschan, ki je, odkar ne vleče več plače, dosledno obrnil hrbet rotovžu, držeč se gasla: „Kein Geld, keine Schweizer“.

(Znamenitosti) v Ljubljani ni veliko, a v zadnji čas obogateli smo za jedno. Mej nami biva namreč nemški „Schriftsteller“, ki pa iz nemščine ni mogel napraviti mature. Hitro v Bädcker-ja z njim!

§ 19.

ima čudno osodo. V osnovnih zakonih neče postati meso in kri. Radi bi se nanj opirali, pa ne gre. Niti tisti ga nečejo poznati, ki ga na pamet znajo. V tiskovnem zakonu pa se sleherni človek sklicuje nanj, celo taki, ki ga nikdar čitali neso. Veseli jih, če črno na belo zapišejo: „V smislu“ ali „Na podlagi §. 19. tiskovnega zakona“ ter mislijo, da so se bogvedi kako učeno in neovrgljivo izrazili. — „Es muss auch solche Käutze geben!“

Pepček: Serbus! Kako se pa imaš?

Tonček: Oh slabo, strašno slabo!

Pepček: Zakaj pa? Povej, povej!

Tonček: Moj mojster je nekaj časa tak, kakor bi bil obseden. Jezi se in brenči, kakor čmrl in vsak hip me strese za lase.

Pepček: Od kod pa ta jeza? Kaj pa mu je prišlo čez jetra?

Tonček: Od novega leta sem že vedno jezo kuha. Zadnjič pa je dobil neko brezimno dopisnico, na kateri je narisano, kako mu Grabljež odšteva trideset srebrnikov. Takrat pa je kar kvišku poskočil.

Pepček: In zavoljo tega se tako jezi?

Tonček: Saj bi se ne, ko bi bili srebrniki res srebrni, ne pa samo narisani. To ga ravno tako bôde.

Rebus.

(1) no.

Rešitev: Brezno. (Brez—d—no).

(2) ev.

Rešitev: Breskev. (Brez—k—ev).

(3) k

NI.

Rešitev: Vrhnika. (Vrh—ni—k).

(4) V—D—O.

Rešitev: Medvode. (Med—vo—d).

(V devetej deželi) bila je nedavno velika in sijajna poroka. Vse se je kar trlo radovednega občinstva, kaj bi tudi ne, ona bila je mlada, še le „osemnajst let“, on pa nekoliko več. A razliko starosti poravnalo je bogastvo. Medéne tedne uživati peljala sta se pod jasno nebo italijansko in prvo pismo, katero je njena mamica prejela, imelo je za motto Schillerjev stih: „Seid umschlungen Millionen!“

Iz slovenske zgodovine.

Prvi krst na Slovenskem.

„Lambergar si Kranjsko zvol
Kjer je srečen, zadovolj“.

„Kljubu vsemu preganjanju širili so se luteranci“.

Kmeti vstane.

(Blagovoljni premislek.) V mestu L. si je veletržec B. naročil za svojo deco guvernanko, jedino francoskega jezika zmožno. Ko nekega dne pride k njemu prijatelj in ga mej drugim za neko stvar vpraša slovenski, ter B. odgovori tudi slovenski, povpraša po odhodu prišleca mlada Francozinja, v kakem jeziku sta se razgovarjala. Ko B. prašateljci razloži, da je to domači, slovenski jezik, odvrne slednja, da jej je ta jezik jako simpatičen in da se ga bode naučila.

„Oprostite, ali bi ne bilo bolj praktično, ko bi se vi gospica učili nemškega jezika?“ opomni jej B.

„Kaj, jaz, da bi se učila jezika našega največega sovražnika? odvrne nevoljna in zarudelih lic mlada francoska gospica.

Ta popolnem istiniti dogodek navajamo čitateljem v blagovoljni premislek s prepričanjem, da bode vsak razumnik znal izmej vrst izvajati si potrebno moralo.

(Aritmetična formula za resnicoljubje naših nemškutarjev.) V dunajskih nemško-židovskih časnikih bilo je čitati, da je narodna večina mestnega zbora ljubljanskega 70 čitaj sedemdesetim c. kr. penzijonistom ljubljanskim odvzela volilno pravico. Kakor se vsakdo lahko prepriča iz volilnih listin, bilo je vseh vkupe v drugem razredu samo trideset (30) penzijonistov. Izmej teh se je samo 15 (petnajstim) odrekla volilna pravica. Kdor ume le nekoliko računati, razvidi takoj perfidnost omenjenih vesti, ob jednem pa tudi aritmetično razmerje mej slovenskim in nemčurkim

resnicoljubjem, katero je v istini 15:70. Kar je penzijonistov izključenih nad 15, treba vse staviti na račun gladnemu želodcu nemčurskega dopisnika. Dvomimo, da bi taka osoda bila po godu sicer jako tenkočutnim gg. penzijonistom, kajti prišli bi v dotiko z jako neljubimi tvarinami.

(Opravičenje lenobe.) Neki oče imel je dva sina. To bi še ne bilo za obupati. A neprijetno bilo je to, da je jeden sinov rano ustajal, drugi pa jako dolgo v postelji lenobo pasel. Pripeti se, da nekega jutra pridni sin, ki je rano vstajal, najde na cesti mošnjo denarja ter ves vesel z najdenim blagom prihiti domov. Oče hoteč se s tem slučajem okoristiti, gre takoj z najdenim denarjem k drugemu sinu, ki je še lenobo pasel, mu pokaže mošnjo, pove, da jo je brat našel in pravi: „Glej, lenoba, ko bi bil ti zgodaj vstal, bi bil lahko ti ta denar našel!“ „Ali oče, pomislite, ko bi bil tisti, ki je denarje izgubil, ležal tako dolgo, kakor jaz, bi še zdaj imel denar v žepu!“ odvrne sin in se obrne na drugo stran.

(„Naturam expellas furca.“) Da bi odstranil in preprečil vsakeršno pohujšanje in onemogočil vsako priliko, zaprl je neki oče svojega sina za mladih dni tako, da ni mogel občevati z nobenim drugim človekom, nego z jednim očetom. Ko sin doraste, vzame ga oče jedenkrat seboj na somenj. Mejpotoma srečata zalo žensko. Radoveden vpraša sinko: „Oče, kaj pa je to?“ „Oh to je zmota!“ A skrbno vzgojeni sinko hitro prosi: „Oče, še meni tako zmoto kupite!“

Izbaja 10. in 25 dan vsacega meseca. Cena za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr. Posamične številke po 15 krajc., pri opravištvu v „Narodni Tiskarni“, kateremu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije in inserati. Slednji računijo se po dogovoru.